

deres Kalds høje aandelige Betydning bevidst. Naar dette nu imidlertid er saa, naar hverken Fattig- eller Skolevæsen eensidig tør betragtes som communale Anliggender, men ogsaa maa betragtes som Menighedsanliggender, troer jeg det er rigtigt og naturligt, at Præsten netop ifølge sin Stilling, der byder ham saavidt muligt at vaage over og fremme det christelige Livs Udvikling i Menigheden, maa have Deel med i Bestyrelsen af de nævnte Anliggender. Ligesom der gives verdslige Embedsmænd, som netop paa Grund af deres Embedsstilling ere Medlemmer af Communalraadet, fordi man forudsætter, at de have Interesse for og Indsigt i de communale Anliggender, saaledes troer jeg, at Præsten heller ikke bør sænes som Medlem af de Bestyrelser, der besættelig med Anliggender, som saa nøie vedrøre Kirken. Det communale Hensyn maa ikke sættes over det kirkelige; det er min faste Dyrbevisning, at naar man i en Commune tilfødsætter Hensynet til Kirken, vil det til Skyende og Sidst gaae ud over Kommunen selv. Jeg indrømmer meget gjerne, at dersom der var nogen Sikkerhed for, at Valgene af de Fattig- og Skolebestyrelser, hvorom der i Lovforslaget er Tale, vilde blive foretagne med særligt Hensyn til Bedkommendes christelige Standpunkt, kunde Præsten meget gjerne træde tilside; men saalænge der ikke er Sandsynlighed, end sige Sikkerhed for, at dette i Almindelighed vil see, tør Præsten ikke, uden at gjøre Indsigelse derimod, lade sig fratage den Ret, som Kirken igjennem ham hidtil har havt. Jeg troer ogsaa, at den ærede Forslagsstiller selv ligesom har indrømmet Rigtigheden af de Indvendinger, jeg her har tilladt mig at fremsætte, thi han vil jo dog, ifølge Forslagets § 5, have, at Præsterne skulle kunne overvære og deeltage i Commissionens Forhandlinger; han vil have, at der skal indrømmes dem en Stilling som et Slags Overtilsynsmænd, og han vil endelig have, at de skulle være forpligtede til i paakommende Tilfælde at indgaae med Anker og Klager til over- og underordnede Myndigheder. Altsaa skal dog Præsten have med Fattig- og Skolevæsen at gjøre; han skal endog søre Dvertilsyn dermed; men naar han duer dertil, skulde han da ikke ogsaa kunne due til at have Deel i

Bestyrelsen af disse Anliggender? Det forekommer mig at være en stor og haandgribelig Mødsigelse at ville nægte det. Den Ret, som den ærede Forslagsstiller vil have indrømmet Præsten, nemlig at han tør overvære og deeltage i Forhandlingerne, er meget lidet værd, naar den ikke er forbunden med Stemme- og Beslutningsret, ligesom ogsaa den Forpligtelse, der paalægges ham, at skulle optræde som Anklager, er meget lidt misundelsesværdig; thi derved vil Præstens Stilling, ikke, som den ærede Forslagsstiller meente, blive renere og bedre, men han vil fra Begyndelsen af komme i en skjæv Stilling til Menigheden; der vil derved beredes ham en uendelig Mængde Ubehageligheder. Hvad der blev bemærket med Hensyn til Sognepræstens Stilling i Kjøbstæderne, er ganske rigtigt. Jeg finder, at det ikke er rigtigt, at Sognepræsten som saadan skal være Formand i Fattig- og Skolecommissionen, thi til Opfyldelsen af Formandspligten hører der visse en Lovbundskab, en fleersidig Dhygtighed og praktisk Færdighed, som ikke er enhver Præst egen; men at ville berøve Præsten al Deeltagelse i Bestyrelsen af disse Anliggender, kan jeg ikke finde rigtigt, ikke fordi jeg troer, at Præsten som saadan overhovedet skal have Deel i Bestyrelsen af de communale Anliggender, men fordi jeg, som jeg troer at have udviklet, mener, at Fattig- og Skolevæsenet ikke blot omfatte communale men tillige Menighedsanliggender. Der kunde vistnok ogsaa imod dette Forslag være Indvendinger at gjøre, som kunde hentes fra udivortes Grunde; men paa disse skal jeg paa dette Stadium af Sagens Forhandling ikke indlade mig.

N. J. Jensen: I Mødsætning til den ærede sidste Taler ønsker jeg at sige nogle faa Ord til Ubefaling for Loven. Den ærede Taler, som nu satte sig, meente, at Præsten ved denne Lov vilde blive berøvet al Andeel i de communale Anliggender; men dette Udtryk var lidet for stærkt valgt, thi det er ikke Mening med Loven at berøve ham al Andeel i de communale Anliggender; man vil kun berøve ham den selvskrevne Andeel i dem. Loven tillæder Kommunen at vælge Præsten til Medlem af Sogneforstanderskabet, hvis den finder